

[Constantinou i drugi protiv Cipra](#)¹ (broj 77396/14, 45039/20, 45089/20, 45101/20 i 45899/20), 13.11.2025.

Nema kršenja članka 6. Ek

Nema kršenja članka 1. Protokola br. 1 uz Ek.

Podnositelji zahtjeva su 450 ciparskih državljana koji su svi bili zaposlenici javnog sektora ili umirovljenici u relevantno vrijeme.

U 2011. i 2012. godini, u kontekstu ekonomske krize, ciparski parlament donio je zakone koji omogućuju mjesečno odbijanje postotka od mirovina i bruto prihoda dužnosnika i zaposlenika u državnoj službi. Podnositelji zahtjeva, i mnogi drugi zaposlenici javnog sektora i umirovljenici, osporili su ustavnost tih zakona. U presudama iz 2014. i 2020. godine, Vrhovni sud proglasio je smanjenje plaća i mirovina ustavnim.

Pozivajući se na članak 1. Protokola br. 1 (zaštita imovine) uz Europsku konvenciju, svi podnositelji zahtjeva žale se da su nezakonito i neopravdano lišeni dijela svojih plaća i mirovina. Pozivajući se na članak 6. (pravo na pravično suđenje), neki od podnositelja zahtjeva tvrde da je došlo do kršenja načela pravne sigurnosti, tvrdeći da Vrhovni sud nije slijedio presedane koje je utvrdio u prethodnim slučajevima. Pozivajući se na članak 1. Protokola br. 12 (opća zabrana diskriminacije), neki od podnositelja zahtjeva nadalje se žale da je uskraćivanje dijela njihovih plaća i mirovina bilo diskriminirajuće na temelju njihovog statusa državnih službenika.

Europski sud je utvrdio da su smanjenja mirovina i plaća podnositelja zahtjeva bila relativno mala i vremenski ograničena, u trajanju od pet do deset godina, te da su bila opravdana teškom financijskom situacijom na Cipru. Nije pronašao nedosljednost u pristupu nacionalnih sudova prilikom odlučivanja o pritužbama podnositelja zahtjeva. Štoviše, sudovi su sveobuhvatno protumačili novo zakonodavstvo, pažljivo uravnotežujući svako miješanje u individualna imovinska prava podnositelja zahtjeva s općim interesima zajednice.

[Ilievski i Zdraveva protiv Sjeverne Makedonije](#) (broj 19689/21 i 42794/22) i [Ribarev protiv Sjeverne Makedonije](#) (broj 39987/22), 13.11.2025.

Povreda članka 6. Ek (pristup sudu)

Podnositeljice zahtjeva u prvom predmetu su Silvana Ilievski i Suzana Zdraveva; podnositelj zahtjeva u drugom predmetu je Stojanche Ribarev. Svi su Makedonci/državljeni Republike Sjeverne Makedonije, rođeni 1958., 1963. i 1964. godine. Gospođa Ilievski živi u Bitoli, dok gospođa Zdraveva i gospodin Ribarev žive u Štipu.

Podnositelji zahtjeva su bivši suci. Godine 2020. i 2022. razriješeni su dužnosti od strane Državnog sudskog vijeća („DSV”) u ponovljenom postupku pred ovim državnim tijelom.

Ponovljeni postupak pred DSV-om proveden je nakon što su apelaciona vijeća unutar Vrhovnog suda, osnovana posebno za razmatranje žalbi podnositelja zahtjeva, ukinula prvobitne odluke DSV-a o njihovom razrješenju i vratila predmete na ponovno razmatranje.

¹ Informacije su pripremljene u suradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudbenu dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Protiv odluke DSV-a u ponovljenom postupku, aplikanti nisu imali mogućnost ulaganja žalbe jer ovakav pravni lijek nije dopušten prema članku 72(6) Zakona o DSV-u. Naknadne žalbe podnositelja zahtjeva stoga nisu razmatrane u meritumu.

Pozivajući se na članak 6. (pravo na pošteno suđenje) i članak 13. (pravo na djelotvorni pravni lijek) Konvencije, podnositelji zahtjeva se posebno žale da nisu mogli osporiti posljednje odluke DSV-a o njihovom razrješenju. Gospođa Zdraveva također se žali na povredu načela pravne sigurnosti. Na kraju, gospodin Ribarev se žali na način na koji je DSV primijenio zakonske odredbe u vezi s primjenjivim rokom za pokretanje postupka njegovog razrješenja.

Europski sud je smatrao da pritužbe podnositelja zahtjeva o njihovoj nemogućnosti žalbe na druge odluke DSV-a treba ocijeniti kao pritužbe koje se odnose na pristup višem sudu. Apelaciona vijeća u svakom od slučajeva podnositelja zahtjeva sastojala su se od devet profesionalnih sudaca, odabranih ždrijebom. Činjenica da je Apelaciono vijeće sastavljeno ad hoc nije utjecala na njegovu neovisnost, s obzirom na to da su suci imali stalni mandat i mogli su biti razriješeni samo pod određenim jasno definiranim okolnostima. Među strankama nije bilo spora da domaće pravo predviđa mogućnost žalbe na odluku DSV-a u postupcima zbog profesionalnog prekršaja protiv suca, a podnositelji zahtjeva su žalbu doista i podnijeli. Apelaciona vijeća osnovana za slučajeve podnositelja zahtjeva potvrdila su njihove žalbe i poništila odluke o razrješenju, utvrdivši nedostatke u nalazima DSV-a.

Budući da nije bilo mogućnosti naknadnog preispitivanja odluka DSV-a donesenih nakon vraćanja predmeta na ponovno suđenje, ni Apelaciono vijeće ni bilo koje drugo sudsko tijelo nisu mogli procijeniti je li DSV doista adekvatno odgovorio na nalaze apelacionih vijeća u svakom od slučajeva podnositelja zahtjeva. Europski sud je izrazio zabrinutost da je ta nemogućnost naknadnog preispitivanja praktički učinila čak i prvu žalbu pred apelacionim vijećima lišenom ikakvog značenja. Posebno, nepostojanje bilo kakvog sudskog mehanizma koji bi mogao provjeriti je li DSV propisno postupio u skladu s obvezujućim uputama apelacionih vijeća potkopalo je učinkovitost žalbenog postupka i oslabilo praktična jamstva sudske zaštite svojstvena članku 6. stavku 1. Konvencije. U slučajevima podnositelja zahtjeva, snažan javni interes za održavanje vladavine prava i osiguranje javnog povjerenja u pravosuđe zahtijevao je procjenu je li DSV postupio u skladu s uputama apelacionih vijeća.

S obzirom na ta razmatranja, a posebno na nemogućnost Apelacionog vijeća u slučajevima podnositelja zahtjeva da utvrdi je li DSV postupio u skladu sa ranijim uputama u vraćenom postupku, Europski sud je zaključio da je pravo podnositelja zahtjeva na pristup sudu bilo ograničeno u tolikoj mjeri da je narušena sama bit tog prava.

S obzirom na ove zaključke, nije bilo potrebe donositi zasebnu odluku o preostalim prigovorima gđe. Zdraveve i g. Ribareva.

[Stanev i Bugarski helsinški odbor protiv Bugarske](#) (broj 50756/17), 18.11.2025.

Kršenje članka 10 Ek

Podnositelji zahtjeva su Kaloyan Georgiev Stanev, bugarski državljanin, i nevladina organizacija Bugarski helsinški odbor sa sjedištem u Sofiji.

Slučaj se odnosi na uskraćivanje pristupa informacijama od javnog interesa u posjedu Državnog odvjetništva i navodna kršenja jamstava pravičnog postupka.

Pozivajući se, između ostalog, na članak 10 (sloboda izražavanja), podnositelji zahtjeva žale se da su im vlasti uskratile pristup informacijama koje su tražili od Državnog odvjetništva kako bi utvrdili jesu li pokrenute kaznene istrage nakon novinskih izvješća o smrti migranata u Bugarskoj.

Iskra DOO Beograd protiv Srbije (broj 53002/21), 18.11.2025.

Kršenje članka 1. Protokola br. 1 uz Europsku konvenciju o ljudskim pravima

Podnositelj zahtjeva, Iskra DOO Beograd, društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Beogradu.

Dana 8. svibnja 2015., u kontekstu projekta Beograd na vodi, ograda koju je podnositelj zahtjeva postavio 1964. godine srušena je bez prethodne najave. Podnositelj zahtjeva kontinuirano je koristio zemljište na kojem je ograda bila postavljena od prije 1964. godine.

Dana 8. lipnja 2015. podnositelj zahtjeva podnio je građansku tužbu za zaštitu posjeda protiv dva društva s ograničenom odgovornošću uključena u rušenje. Dana 24. lipnja 2015. zaposlenici jednog od tih društava zauzeli su dio zemljišta koje je koristio podnositelj zahtjeva i počeli graditi vlastitu privremenu ogradu. Domaći sudovi utvrdili su da je došlo do miješanja u pravo podnositelja zahtjeva na mirno uživanje njegovog vlasništva.

Međutim, 10. travnja 2019. Trgovački žalbeni sud utvrdio je da bi vraćanje zemljišta podnositelju zahtjeva bilo suprotno Uredbi o prostornom uređenju područja Beogradske obale, kojom je zemljište određeno za javnu upotrebu. Budući da bi vraćanje imovine u prethodno stanje bilo suprotno utvrđenom javnom interesu i ne bi ovisilo isključivo o volji tuženih tvrtki, restitucija je bila pravno nemoguća.

Dana 3. prosinca 2020. Ustavni sud odbio je žalbu tvrtke podnositelja zahtjeva, utvrdivši da su jamstva pravičnog suđenja poštovana i da nije došlo do povrede prava vlasništva podnositelja zahtjeva.

Pozivajući se, između ostalog, na članak 1. Protokola br. 1 (zaštita imovine), podnositelj zahtjeva prigovorio je na uništavanje ograde i oduzimanje zemljišta koje je koristio, kao i na naknadni građanski postupak.

Europski sud istaknuo je da se, prema relevantnom domaćem pravu, svako rušenje mora provesti u skladu s dobro definiranim postupkom, uključujući donošenje odgovarajuće odluke u upravnom postupku i poštivanje relevantnih pravila za provedbu takve odluke. Ti postupci, uključujući pravo na žalbu i/ili pravo na pokretanje upravnog spora pred sudom, dio su proceduralno-pravnog okvira osmišljenog za zaštitu od arbitrarnosti. Međutim, kao što je vidljivo iz činjenica ovog slučaja, ovaj pravni okvir je u potpunosti zaobiđen. Podnositelju zahtjeva su stoga uskraćena dovoljna proceduralna jamstva protiv arbitrarnosti, uključujući mogućnost učinkovitog osporavanja predmetnog miješanja.

Europski sud je priznao postojanje posebnog zakonodavstva donesenog za provedbu projekta Beogradska obala i uzeo u obzir argument Vlade da podnositelj zahtjeva nije imao pravo na naknadu prema odredbama tog zakonodavstva. Međutim, samo postojanje tog specifičnog zakonodavstva ne može, po svojoj prirodi, negirati pravo podnositelja zahtjeva na pravičan pravni postupak kada se suoči s rušenjem. Zapravo, samo specifično zakonodavstvo predviđa primjenu općeg zakonodavstva u pitanjima koja njime nisu posebno regulirana.

Prethodna razmatranja dovoljna su da Europski sud zaključi da predmetno miješanje, naime

rušenje ograde podnositelja zahtjeva i oduzimanje zemljišta koje je koristio, nije bilo zakonito, što pak čini nepotrebnim ispitivati je li ono težilo legitimnom cilju i je li bilo proporcionalno. Sukladno tome, došlo je do kršenja članka 1. Protokola br. 1.